

มองโลก แข่งขัน

COMPETITION FOCUS

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

การแข่งขันทางการค้า...

กับการพัฒนาที่ยั่งยืน

TCCT เสรีและเป็นธรรม

กฎหมายการแข่งขันทางการค้ามีส่วนทั้งส่งเสริมและขัดขวาง
(Help or Harm) การพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน

Vol. **80**

March 2024

การจัดให้มีความร่วมมือกับองค์กรอื่น

ในการอบรมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับ**การแข่งขันทางการค้า**

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ไตรมาสที่ 2 (มกราคม - มีนาคม 2567) สำนักงาน กทค. ได้จัดให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ในการบรรยายเผยแพร่ความรู้ด้านการแข่งขันทางการค้าในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ภาครัฐ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หัวข้อ “เอกชนไทย กับมิติใหม่แห่งการแข่งขันทางการค้าที่ส่งเสริมและเป็นธรรม” ในกิจกรรมการถอดบทเรียนแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมบริษัทภิบาลคู่สัญญาหน่วยงานของรัฐให้กับผู้ประกอบการธุรกิจในการผลิต ภาคการค้าและบริการ ภาคก่อสร้าง เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ และ 19-20 มีนาคม 2567

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง หัวข้อ “การแข่งขันทางการค้าในยุคโลกดิจิทัลไร้พรมแดน” ภายใต้หลักสูตร “ประกาศนียบัตรกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศชั้นสูง” (IP & IT BAR 2024) ให้แก่บุคลากรของศาลทรัพย์สินฯ และศาลยุติธรรมอื่น ๆ นักกฎหมายผู้ประกอบการ และผู้สนใจทั่วไป เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2567

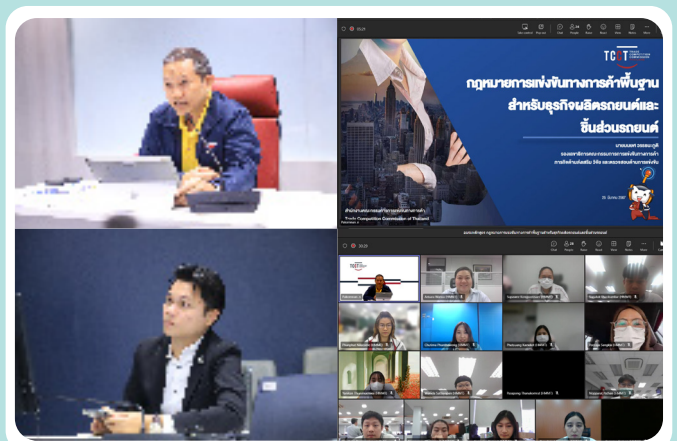

ภาคเอกชน

บริษัท ฮิตาชิ เอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด หัวข้อ “Compliance Training for Hitachi Group Companies in Thailand” ให้แก่พนักงานฝ่ายกฎหมายและฝ่ายที่เกี่ยวข้องของบริษัท ฮิตาชิ เอเชีย (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทในเครือ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2567 ณ โรงแรมคราวน์พลาซ่า กรุงเทพ ลุมพินี พาร์ค

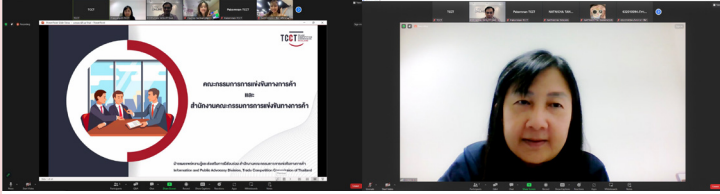

บริษัท ฮีโนมอเตอร์ส แมนูแฟคเจอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด หัวข้อ “กฎหมายการแข่งขันทางการค้าพื้นฐานสำหรับธุรกิจผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์” ให้แก่พนักงานของบริษัท ฮีโนมอเตอร์ส แมนูแฟคเจอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2567 ผ่านทางออนไลน์ Microsoft Teams

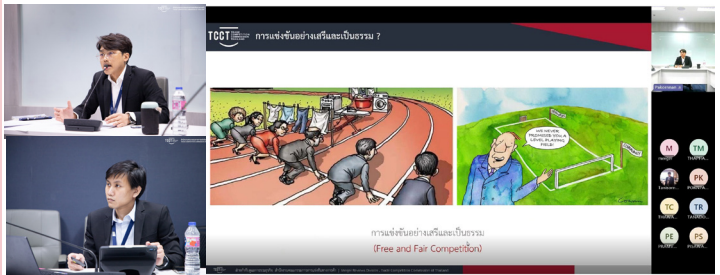

สถาบันการศึกษา

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ หัวข้อ “สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า” ให้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี รายวิชากฎหมายการแข่งขันทางการค้า ซึ่งเป็นกิจกรรมภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการแข่งขันทางการค้า ระหว่างสำนักงาน กทค. กับ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2567 ผ่านระบบออนไลน์ ZOOM

คณะนิติศาสตร์ โทมัส ฮิดดิส มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ หัวข้อ “กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการรวมธุรกิจ” ให้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี รายวิชาองค์กรธุรกิจ ซึ่งเป็นการดำเนินการภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการแข่งขันทางการค้า ระหว่างสำนักงาน กทค. กับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2567 ผ่านระบบออนไลน์ ZOOM

การจัดสัมมนาเผยแพร่ผลการศึกษา

โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบ และนโยบายของรัฐในประเทศไทย ที่เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันทางการค้า

เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2567 สำนักงาน กทค. จัดสัมมนาเผยแพร่ผลการศึกษาโครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบ และนโยบายของรัฐในประเทศไทย ที่เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันทางการค้า อันอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการเนื่องมาจากกฎหมายและนโยบายของหน่วยงานของรัฐที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น

การจัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ด้านการแข่งขันของอาเซียน และการประชุมอื่น ๆ ครั้งที่ 32

เมื่อวันที่ 11-15 มีนาคม 2567 สำนักงาน กทค. เป็นเจ้าภาพจัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการแข่งขันของอาเซียนและการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ASEAN Experts Group on Competition Meeting and Related Meetings: AEGC) ครั้งที่ 32 โดยมี ดร.รัชชกษา แฉ้วถาวร กรรมการการแข่งขันทางการค้า เป็นประธานของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการแข่งขันของอาเซียน และเป็นประธานในการประชุมร่วมกับผู้แทนหน่วยงานกำกับการแข่งขันทางการค้าของประเทศสมาชิกอาเซียน ณ โรงแรมเรเนซองส์ กรุงเทพฯ ราชประสงค์ และผ่านระบบออนไลน์

การแลกเปลี่ยนและกำหนดมาตรฐานข้อมูล

ระหว่างสำนักงาน กทค. และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2567 สำนักงาน กทค. ร่วมหารือกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เกี่ยวกับแนวทางการแลกเปลี่ยน เชื่อมโยง บูรณาการ และการกำหนดมาตรฐานข้อมูลระหว่าง สำนักงาน กทค. และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ทั้งนี้ เพื่อให้การบริการงานภาครัฐเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการให้บริการต่อภาคธุรกิจและภาคประชาชน ณ ห้องประชุมม่วงระย้า กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

การแข่งขันทางการค้า กับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

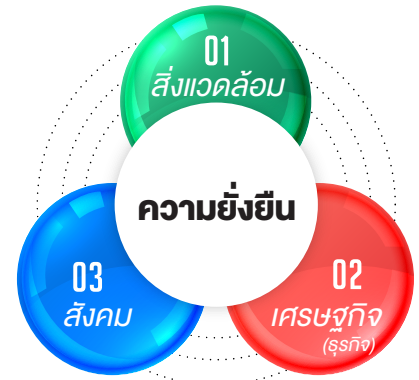

ท่ามกลางความท้าทายทางเศรษฐกิจและสังคมหลายประการ สภาวะราคาพลังงานที่พุ่งสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่นับวันภัยธรรมชาติยิ่งทวีความถี่และรุนแรงมากขึ้น ทำให้การดำเนินธุรกิจต้องเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน นำมาซึ่งความเสี่ยงและโอกาส ดังนั้น ธุรกิจต้องปรับตัวและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถอยู่รอดและเติบโตได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน จึงถือเป็นโจทย์ใหญ่ที่แต่ละประเทศต้องให้ความสำคัญ และต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาวะภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนไปใช้โมเดลเศรษฐกิจสีเขียวโดยเร็ว ทำให้ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมารัฐบาลของทุกประเทศ และเอกชนทั่วโลกหันมาให้ความสำคัญ และมองว่าเป็นโจทย์ใหญ่ที่มองข้ามไม่ได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเด็นด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น

“ความยั่งยืน” คืออะไร ?

ในปัจจุบัน “ความยั่งยืน” มีคำภาษาอังกฤษที่ใช้ได้แทบจะแทนกันได้เลย คือ Sustainability และ Sustainable Development ซึ่งคำว่า ความยั่งยืน (Sustainability) มีที่มาจากศัพท์ทางวิทยาศาสตร์ (ฟิสิกส์ - พลังงานที่ใช้แล้วเกิดทดแทนได้ตลอดเวลา) และต่อมาได้มีการใช้คำว่า Sustainable Development ซึ่งมีแกนของเรื่องคือ สิ่งแวดล้อม และขยายความหมายไปถึงเศรษฐกิจ และสังคม ดังนั้น คำว่า *ความยั่งยืน จึงประกอบด้วยแกนหลักของเรื่อง 3 ประเด็นที่ต้องพิจารณาไปด้วยกัน คือ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ (ธุรกิจ) และสังคม* นอกจากนี้ ยังมี Green Economy เป็นอีกคำที่ถูกใช้เพื่อแสดงการค้าที่ยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาที่ยั่งยืน

Sustainable Development

การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) คือ แนวทางการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ลดทอนความสามารถในการตอบสนองความต้องการของคนรุ่นหลัง (Brundtland Report, 1987) โดยการส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

การเติบโตทางเศรษฐกิจ

Economic Growth

ความครอบคลุมทางสังคม

Social Inclusion

การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

Environmental protection

ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 70 เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ประเทศไทยและประเทศสมาชิกสหประชาชาติรวม 193 ประเทศ ร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนายั่งยืน ค.ศ. 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนายั่งยืนของโลกเพื่อร่วมกันบรรลุการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ภายในปี ค.ศ. 2030 โดยกำหนดให้มีเป้าหมายการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นแนวทางให้แต่ละประเทศดำเนินการร่วมกัน 17 เป้าหมาย ประกอบไปด้วย 169 เป้าหมายย่อย (SDG Targets) ที่มีความเป็นสากล เชื่อมโยงและเกื้อหนุนกัน และกำหนดให้มี 247 ตัวชี้วัด เพื่อใช้ติดตามและประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนา โดยสามารถจัดกลุ่ม SDGs ตามปัจจัยที่เชื่อมโยงกันใน 5 มิติ (5P) ได้แก่

เป้าหมายการพัฒนายั่งยืน

องค์การสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาขึ้นใหม่โดยอาศัยกรอบความคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน เรียกว่าเป้าหมายการพัฒนายั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ซึ่งจะใช้เป็นทิศทางทางการพัฒนาดังแต่เดือนกันยายน 2558 ถึงเดือนสิงหาคม 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี โดยประกอบไปด้วย 17 เป้าหมาย

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

17 PARTNERSHIP FOR THE GOALS

01 NO POVERTY 	02 ZERO HUNGER 	03 GOOD HEALTH AND WELL-BEING 	04 QUALITY EDUCATION 	05 GENDER EQUALITY
06 CLEAN WATER AND SANITATION 	07 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY 	08 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH 	09 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE 	10 REDUCED INEQUALITIES
11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES 	12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION 	13 CLIMATE ACTION 	14 LIFE BELOW WATER 	15 LIFE ON LAND
16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS 	17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS 			

ที่มา: <https://www.sdgmove.com/intro-to-sdgs/>

การแข่งขันทางการค้า กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ Tragedy of the commons เข้ามามีบทบาทต่อระบบของสาธารณสมบัติ เศรษฐกิจแบบตลาดเสรี และสิ่งแวดล้อม โดยในทางเศรษฐศาสตร์ เรียกว่า ผลกระทบภายนอก (Externality) เช่น กรณีที่โรงงานผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่ต้องการสินค้านั้น ๆ อย่างมาก แต่ในการผลิตสินค้านั้น โรงงานผู้ผลิตก็ได้สร้างมลภาวะที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากสินค้านั้นด้วย ในหลายประเทศจึงได้มีการนำหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืนมาเป็นแนวปฏิบัติเพื่อบรรเทาผลกระทบภายนอกเชิงลบที่เกิดจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ให้ธุรกิจสามารถเติบโตไปพร้อมกับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย **กฎหมายการแข่งขันทางการค้า**มีส่วนทั้งส่งเสริมและขัดขวาง (Help or Harm) การพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน ซึ่งนโยบายการแข่งขันทางการค้าเป็นนโยบายที่ช่วยส่งเสริมให้ธุรกิจทุกขนาดสามารถเข้าสู่ระบบตลาดและทำการแข่งขันได้ โดยมุ่งเน้นให้เกิดการค้าที่เสรีและเป็นธรรม ดังนั้น การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างบรรยากาศทางการค้า เพื่อดึงดูดนักลงทุนจากทั้งภายในและภายนอก ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้น หน่วยงานกำกับดูแลกฎหมายการแข่งขันของทุกประเทศจึงต้องพิจารณาอย่างจริงจัง และต้องเข้าใจหลักการทั้งในบริบทของกฎหมายการแข่งขัน เพื่อป้องกันการส่งเสริมความยั่งยืนจนขัดหลักการกฎหมายแข่งขัน และบริบทของการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืน

สำนักงาน กทค. ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลกฎหมายการแข่งขันทางการค้าของไทย ตระหนักถึงภารกิจสำคัญตามเจตนารมณ์ในการตราและบังคับใช้พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ที่มีการระบุไว้ชัดเจนว่า “เพื่อทำให้การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม และปรับปรุงให้มาตรการในการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้ามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น” เพื่อเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามเป้าหมายที่รัฐบาลมุ่งสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก พร้อมสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการในประเทศ และเพื่อบรรลุเป้าหมาย SDGs ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

02

ZERO HUNGER

ยุติความหิวโหย
บรรลุความมั่นคงทางอาหาร
และยกระดับโภชนาการ
และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

10

REDUCED INEQUALITIES

ลดความไม่เสมอภาค
ภายในและระหว่างประเทศ

16

PEACE, JUSTICE STRONG INSTITUTIONS

ส่งเสริมสังคมที่สงบสุข และครอบคลุม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม
และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ
รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ

17

PARTNERSHIPS FOR THE GOALS

เสริมความเข้มแข็ง
ให้แก่งlobalการดำเนินงาน
และฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วน
ความร่วมมือระดับโลก
สำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าสามารถช่วยสนับสนุนให้การพัฒนาที่ยั่งยืนสามารถดำเนินการได้โดยไม่มีอุปสรรค เช่น การบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันต่อพฤติกรรมการใช้อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบ หรือการตกลงร่วมกันของผู้ประกอบธุรกิจที่จะไม่นำเทคโนโลยีเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมเข้ามาใช้ เพราะไม่ต้องการให้กระทบต่อต้นทุนการผลิตของตนเพิ่มขึ้น ซึ่งในกรณีนี้ได้มีการหารือกันในงานสัมมนาเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2565 ที่สำนักงาน กพค. จัดขึ้นภายใต้หัวข้อ "กฎหมายแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืน" โดยได้เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญและผู้บังคับใช้กฎหมายการแข่งขันทางการค้าทั่วโลก เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและการตระหนักรู้เกี่ยวกับบทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าในการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งได้มีการหารือประเด็นว่า "กฎหมายการแข่งขันทางการค้าอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนหรือไม่?" เนื่องจากผู้ประกอบธุรกิจอาจกลัวการเข้าข่ายละเมิดกฎหมายการแข่งขัน และไม่กล้าร่วมมือกันเพื่อเป้าหมายด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งหน่วยงานกำกับตลาดและคุ้มครองผู้บริโภคแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการยุโรปด้านการแข่งขัน ได้ตีพิมพ์ร่างประกาศว่าด้วยความร่วมมือที่มีจุดประสงค์สนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่ออธิบายลักษณะของการร่วมมือที่ไม่ผิดกฎหมาย อาทิ มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่นำไปใช้ติดกันผู้ประกอบธุรกิจอื่น หรือการร่วมมือวิจัยและพัฒนาที่ไม่นำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางธุรกิจ โดยหน่วยงานของประเทศเนเธอร์แลนด์ได้จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางกฎหมายอย่างไม่เป็นทางการด้านนี้อีกด้วย นอกจากนี้ก็มีคำถามอีกว่า "สามารถยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายการแข่งขันต่อการร่วมมือที่ลดการแข่งขันได้หรือไม่" หากความร่วมมือนั้นเป็นประโยชน์ต่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยความตกลงประเภทนี้ถูกมองว่ามีประสิทธิภาพมากกว่าความตกลงที่ไม่ลดการแข่งขันในการผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในวงกว้างและเป็นรูปธรรม เช่น การตกลงเพื่อผลิตพลาสติกประเภทรีไซเคิลไม่ได้ หรือการตกลงขายแต่สินค้าที่ได้มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม

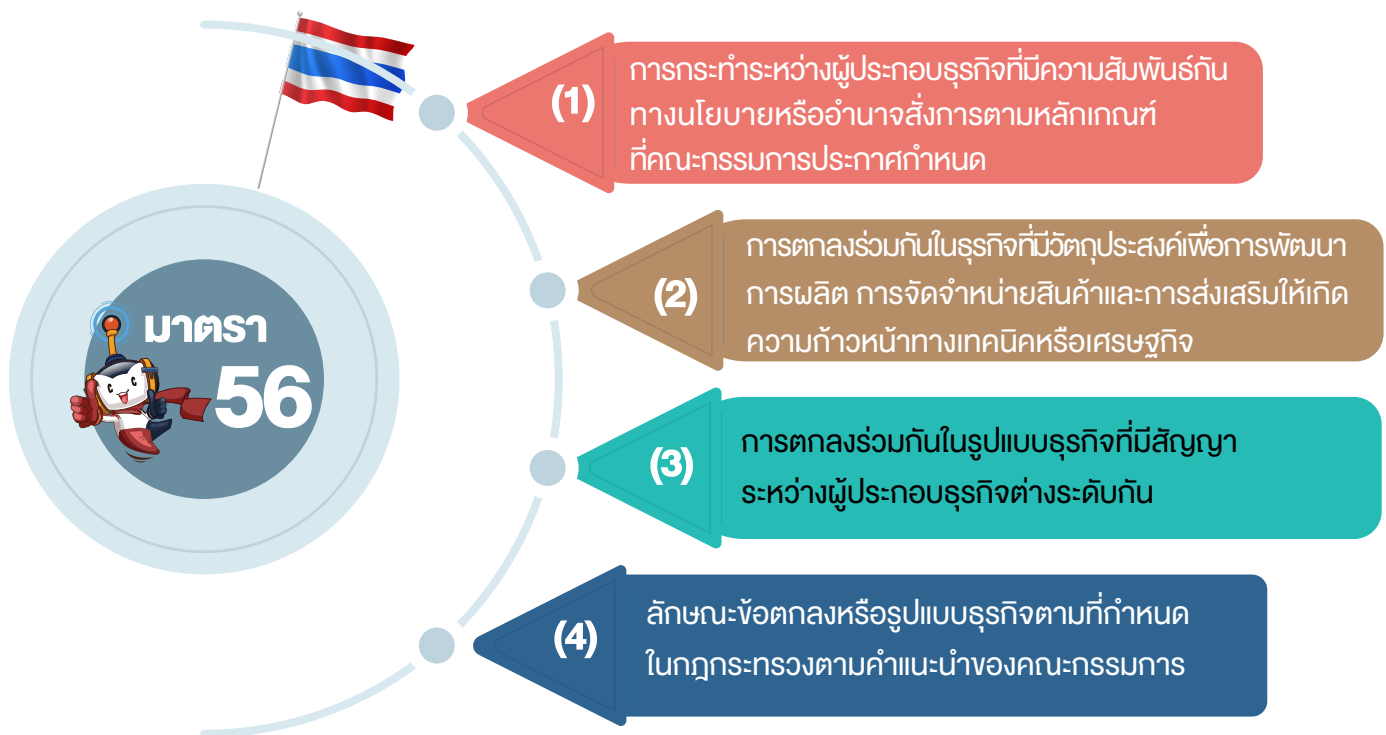
ใน**ประเทศออสเตรเลีย** ผู้ประกอบธุรกิจที่ต้องการทำข้อตกลงลักษณะนี้ สามารถยื่นต่อคณะกรรมการการแข่งขันและคุ้มครองผู้บริโภคแห่งประเทศออสเตรเลีย เพื่อให้คณะกรรมการฯ พิจารณา โดยคณะกรรมการฯ จะเปรียบเทียบผลกระทบของความร่วมมือนั้นอย่างรอบด้าน ซึ่งรวมถึงมิติด้านสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่นคณะกรรมการฯ ได้อนุญาตให้สมาคมผู้ผลิตและนำเข้าแบตเตอรี่ตกลงกันเพื่อขึ้นราคาจำหน่ายแบตเตอรี่และนำส่วนต่างนั้นมาลงทุนสร้างศูนย์เก็บและรีไซเคิล และสัญญาว่าจะจำหน่ายกับผู้ประกอบธุรกิจที่ร่วมโครงการนี้เท่านั้น โดยคณะกรรมการฯ พิจารณาว่าผลกระทบเชิงบวก เช่น การลดการรั่วไหลของสารเคมีในแบตเตอรี่ การจัดตั้งศูนย์รีไซเคิล รวมถึงการสร้างความรู้ความสำคัญของการรีไซเคิลที่ถูกต้องนั้นเพียงพอที่จะหักล้างผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น การกีดกันผู้ประกอบธุรกิจที่ไม่ได้ร่วมโครงการ ราคาแบตเตอรี่ที่สูงขึ้น โดยคณะกรรมการฯ ได้กำหนดระยะเวลาอนุญาตไว้ 5 ปี และสั่งให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการด้วย

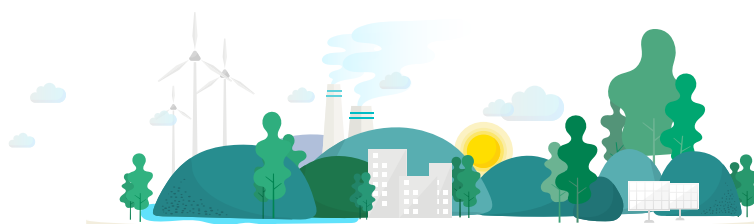
นอกจากนี้ **หน่วยงานด้านการแข่งขันทางการค้าของเนเธอร์แลนด์ (The Netherlands Authority for Consumers and Markets: ACM)** เห็นว่า ความร่วมมือกันเพื่อซื้อไฟฟ้าที่ผลิตจากพลังงานลมจากผู้ผลิตไฟฟ้าโดยตรงนั้น ไม่ผิดกฎหมายแข่งขันของประเทศเนเธอร์แลนด์แต่อย่างใด แต่หากมองย้อนกลับไปในอดีต ประเทศเนเธอร์แลนด์เคยมีกรณีศึกษาที่มีการวิเคราะห์ประเด็นที่คล้ายกันเมื่อเกือบสิบปีมาแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2556 ผู้ผลิตไฟฟ้าหลายรายทำข้อตกลงที่จะปิดโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน 5 โรง เพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งในขณะนั้น ACM ให้ความเห็นว่า การทำข้อตกลงดังกล่าวผิดต่อกฎหมายแข่งขัน ด้วยเหตุผลที่ว่า การปิดโรงไฟฟ้าดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคมากกว่า อาจกล่าวได้ว่า ในการวิเคราะห์ผลดีผลเสียโดยรวมของข้อตกลงระหว่างผู้ประกอบการนั้น ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและด้านความยั่งยืนดูเหมือนจะมีน้ำหนักทางกฎหมายมากกว่าในอดีต

สำหรับ **ประเทศไทย “พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560”** นั้น มาตรา 54 และมาตรา 55 ห้ามมิให้ผู้ประกอบการธุรกิจใด ๆ ร่วมกับผู้ประกอบการอื่น กระทำการอันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขัน แต่ก็มี **ข้อยกเว้น** การบังคับใช้กฎหมายไว้ตามมาตรา 56 ว่าบทบัญญัติตามมาตรา 55 มิให้ใช้บังคับกับกรณีดังต่อไปนี้

โดยการตกลงร่วมกันตาม (2) และ (3) ต้องไม่สร้างข้อจำกัดที่เกินกว่าความจำเป็นในการบรรลุประโยชน์ข้างต้น และไม่ก่อให้เกิดอำนาจผูกขาด หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดนั้นอย่างมีนัยสำคัญ

ซึ่งความเห็นจากการสัมมนาตามข้างต้นก็เห็นว่าเพราะการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการสนับสนุนให้เกิดเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน - เศรษฐกิจสีเขียว เป็นวาระการพัฒนาเศรษฐกิจสำคัญของรัฐบาลไทย รวมถึงการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นความร่วมมือเพื่อจุดประสงค์ที่เป็นประโยชน์ต่อเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงนับเป็นการกระทำที่ส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ จึงควรได้รับการยกเว้นตามมาตรา 56 (2) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งกันทางการค้า พ.ศ. 2560 ถึงแม้ว่าในตัวกฎหมายจะไม่ได้อธิบายถึงความยั่งยืน หรือการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม การตีความเจตนารมณ์ของกฎหมายตลอดจนถึงความจำเป็นของความร่วมมือใด ๆ ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าเป็นรายกรณีไป

ส่วนที่ขัดแย้งกัน

เนื่องจากนโยบายการพัฒนาที่ยั่งยืนของรัฐที่ต้อง**ใช้บังคับเป็นการทั่วไป** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อไม่ให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่เริ่มต้นดำเนินการเรื่องนี้เป็นรายแรกต้องเสียเปรียบจากการแข่งขันทางการค้า เพราะจะทำให้มีต้นทุนทางธุรกิจสูงกว่าผู้ประกอบการรายอื่น ซึ่งนโยบายดังกล่าวอาจส่งผลร้ายต่อการแข่งขันทางการค้าได้ เนื่องจากอาจทำให้ผู้ประกอบการที่มีเงินทุนและความพร้อมได้เปรียบในการแข่งขันมากกว่าผู้ประกอบการที่มีทุนและความพร้อมจำกัด ซึ่งในประเด็นนี้ หน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าในบางประเทศ จะเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถทดลองดำเนินธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่อาจมีผลกระทบต่อการแข่งขันทางการค้า (Sandboxing) โดยให้บริษัทต่าง ๆ ส่งร่างแผนเกี่ยวกับโครงการเพื่อเป้าหมายความยั่งยืนและยื่นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้พิจารณาล่วงหน้าได้ ในการประเมินผลกระทบจากภายนอกที่ส่งผลทั้งที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อการแข่งขันทางการค้า ซึ่งหากกิจกรรมทางธุรกิจที่ทดลองทำส่งผลร้ายต่อการแข่งขันทางการค้า หน่วยงานกำกับดูแลจะมีคำแนะนำให้เลิกหรือให้ปรับปรุงพฤติกรรม โดยจะไม่ลงโทษผู้ประกอบการรายดังกล่าวที่ทดลองดำเนินธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การกำกับการแข่งขันต่อการกระตุ้นให้เกิด Green Innovation

การกำกับการแข่งขันต่อการกระตุ้นให้เกิด Green Innovation เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของประเทศไทยตามพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นประเด็นที่ถูกพูดถึงมากขึ้น ซึ่งในต่างประเทศเริ่มมีการพิจารณากำหนดแนวทางการกำกับการแข่งขันที่สามารถช่วยให้เกิด Green Innovation และส่งผลต่อความสามารถในการบรรลุเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น **สำหรับประเทศไทย** มีการนำโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy Model) ที่ถือเป็นเศรษฐกิจแนวใหม่มาผสมผสานกันเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจทั้ง 3 ด้าน ที่เชื่อมโยงกันและส่งผลกระทบต่อกัน ให้มีความสมดุลและความยั่งยืน โดยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปยกระดับความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนมาใช้ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนา Green Innovation ต้องพิจารณาไปพร้อม ๆ กับการกำกับดูแลการแข่งขันด้วย

โดยการสนับสนุน Green Economy ด้วยนโยบายแข่งขัน และการกำกับการแข่งขันในตลาด Green Economy ผ่านกฎหมายการแข่งขันทางการค้า จะทำให้ตลาดมีการแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรมแล้วจะกระตุ้นให้เกิดการลงทุน ในการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสนับสนุน Green Economy และพัฒนาไปสู่นวัตกรรมที่ดีขึ้น และมีราคาลดลง (Productive Efficiency) รวมถึงก่อให้เกิดประสิทธิภาพในเชิงพลวัต (Dynamic Efficiency) และการส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและธุรกิจรูปแบบใหม่ต่อไปด้วย นอกจากนี้ สำนักงาน กค. ยังมีบทบาทในการติดตาม ตรวจสอบและให้ความเห็นนโยบายรัฐที่เกี่ยวกับการส่งเสริม Green Economy ว่าจะไม่เป็นการขัดขวางหรือกีดกันการแข่งขัน หรือการกีดกันมิให้เกิดนวัตกรรมที่จะมาสนับสนุนให้เกิดการพัฒนา Green Innovation

อย่างไรก็ตาม ทั้งประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการกระตุ้นให้เกิด Green Innovation ยังเป็นประเด็นใหม่ทั้งในไทย และนานาชาติ หน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขัน ซึ่งรวมถึงสำนักงาน กทค. จึงต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และเร่งพัฒนาก่อนการกำกับดูแล รวมถึงเครื่องมือในการคิดวิเคราะห์ ผ่านการเสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานและผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเอาชนะความท้าทายนี้ และเพื่อสร้างสมดุลระหว่างการส่งเสริมและปกป้องสภาวะการแข่งขันทางการค้า และการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกันผลกระทบที่ใช้ข้ออ้างด้านธรรมชาติเป็นฉากหน้าหรือการ “ฟอกเขียว” และสร้างความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่แท้จริง

บทความเรื่องนี้อ้างอิงจาก: (1) คอลัมน์ข้างสนามแข่งขัน (ทางการค้า) ของนายนิพนธ์ เกิดลาภผล และนายภานต์พี วาฤกษ์ (2) หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หัวข้อ “การเฝ้าระวังทางการค้ากับการขับเคลื่อน Green Economy”

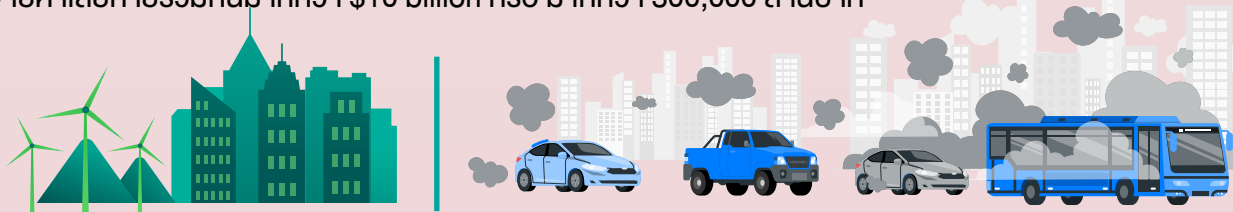

รอบรู้

สนามแข่งขัน ทางการค้า

การดำเนินคดีแบบกลุ่ม คดี Dieselgate ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

หลายคนอาจจะไม่เคยได้ยินหรือรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของเหตุการณ์ที่เรียกว่า Dieselgate (ดีเซลเกต) มาก่อน ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เริ่มต้นขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาก่อนที่จะขยายไปทั่วยุโรปในเวลาต่อมา โดยในประเทศไทยนั้นอาจจะมีข่าวเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ บ้าง แต่เหมือนไม่ได้มีการดำเนินคดีหรือเกิดการฟ้องร้องอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมตามแบบที่อเมริกาและยุโรปทำ เหตุการณ์ Dieselgate เป็นคดีที่มีผู้ต้องหาคือบริษัท Volkswagen ผู้ผลิตรถยนต์ที่ใหญ่ที่สุดในโลกที่ถูกกล่าวหาจากกระทรวงสิ่งแวดล้อมของสหรัฐอเมริกาว่าโกงผลทดสอบ Emission ของเครื่องยนต์ดีเซลที่ทางบริษัทติดตั้งในรถยนต์หลาย ๆ รุ่นและหลาย ๆ ยี่ห้อของทางบริษัทย้อนหลังไปถึง 6 ปี (ระหว่างปี 2009-2015) เป็นจำนวนรถมากกว่า 11 ล้านคันทั่วโลก โดยทางผู้ตรวจสอบพบว่าปริมาณสาร NOx (Nitrogen Oxide) ซึ่งเป็นก๊าซเรือนกระจก ถูกปล่อยออกมาจากเครื่องยนต์มากถึง 40 เท่าของผลทดสอบของทาง Volkswagen ซึ่งทางผู้ที่ได้รับผลกระทบเลยทำการฟ้องร้อง Volkswagen แบบ Class-Action Lawsuit ซึ่งเป็นการฟ้องร้องแบบกลุ่ม ซึ่ง Volkswagen แพ้คดีในหลาย ๆ ประเทศ และต้องจ่ายค่าเสียหายรวมกันมากกว่า \$10 billion หรือ มากกว่า 300,000 ล้านบาท

ซึ่งในประเทศอังกฤษก็มีการตัดสินคดีประเภทนี้เช่นเดียวกัน โดยศาลอังกฤษสั่งดำเนินคดีแบบกลุ่มเรียกร้องค่าเสียหายเนื่องจากบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ BMW ได้ทำการลดประสิทธิภาพเทคโนโลยีลดมลพิษของรถยนต์ดีเซล (Dieselgate) ซึ่งเป็นการละเมิดกฎหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมไปถึงเป็นการละเมิดในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค และการต่อต้านการผูกขาด เป็นต้น โดยคดีนี้รวบรวมผู้เสียหายมากกว่า 100,000 ราย เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ BMW โดยการดำเนินคดีแบบกลุ่มดังกล่าวจะคล้ายคลึงกับการดำเนินคดีกรณีของบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ Mercedes ในเดือนพฤษภาคม 2023 ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับผู้ผลิตรถยนต์ดีเซลรายอื่น ๆ ได้แก่ บริษัทผู้ผลิตรถยนต์ Ford, Volvo, Hyundai และ Mazda ทั้งนี้ กลุ่มผู้เสียหายจะนำผลการตัดสินคดีการตกลงร่วมกันกรณี Dieselgate ที่เกิดขึ้นในสหภาพยุโรปในปี 2021 และประเทศเกาหลีใต้ในปี 2023 มาเป็นแนวทางเพื่อช่วยพิสูจน์ข้อกล่าวหาดังกล่าว โดยในเดือนกรกฎาคม 2021 คณะกรรมาธิการยุโรป (The European Commission: EC) ได้สั่งปรับบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ Daimler, BMW และ The Volkswagen Group เป็นเงิน 875 ล้านยูโร กรณีการตกลงร่วมกันที่จะไม่แข่งขันกันในด้านเทคโนโลยีลดการปล่อยมลพิษสำหรับการเปลี่ยนควินดีเซลให้เป็นก๊าซที่ปลอดภัย และในเดือนกุมภาพันธ์ 2023 คณะกรรมการการค้าที่เป็นธรรมของเกาหลีใต้ (Korea's Fair Trade Commission: KFTC) สั่งปรับบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ Mercedes, BMW และ Audi เป็นเงิน 31.3 ล้านยูโร ในกรณีเดียวกัน

ที่มา : Global Competition Review

ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ วงศ์สินศิริกุล
เลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

บรรณาธิการ: นายมนยศ วรรณระภูติ
รองเลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
ภารกิจด้านส่งเสริม วิจัย และตรวจสอบด้านการแข่งขัน

กองบรรณาธิการ: ฝ่ายเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วม

0 2199 5411

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (สำนักงาน ทคค.)
TRADE COMPETITION COMMISSION OF THAILAND (TCCT)
www.tcct.or.th | Advocacy@tcct.or.th

Website

Fanpage

Line Official

YouTube